

Traduzzjonijiet ohra kel'na fl-1905 minn Ganni Sapiano Lanzon li ittraduċa bil-Malti l-Kant 33 tal-*Infern*, u fl-1918 il-Kant 5 dwar Francesca da Rimini. Ukoll ċertu Alfred Edward Borg kien indahal biex jittraduċi xi siltiet mid-*Divina Commedia* b'versi u proża. Salvu Frenzo De Mannarino ittraduċa b'terzini irrimati l-*Att tal-Fidi* (Credo) mir-*Rime* ta' Dante. It-traduzzjoni kien fahharha l-istess G. Muscat Azzopardi fil-gazzetta Maltija "Is-Salib" fit-2 ta' Awissu, 1907. G. Muscat Azzopardi kien għalaq l-apprezzament tiegħu billi stqarr li biex ittraduċa terzina ta' Dante għal *Il-Hajja ta' San Gwann Evangelista*, li kien bihsiebu johrog, sabha daqsxejn waħda bi tqila, għalkemm it-traduzzjoni tagħha fl-aħhar kien irnexxielu jagħmilha.

Nittamaw, għalhekk, illi l-qarrejja tagħna meta jiġu biex jaqraw it-traduzzjoni bil-Malti tal-*Infern* ta' Dante magħmula mis-Sur Serracino-Inglott, iqisu, ukoll, bħalma għamel is-Sur G. Muscat Azzopardi fl-apprezzament tiegħu għall-versi ta' S. Frenzo De Mannarino, it-twegħir u t-toqol ta' din it-traduzzjoni għada bil-Malti tal-*Infern* tad-*Divina Commedia*, kif ukoll tat-taqsimiet l-oħra kollha tad-*Divina Commedia*, li nittamaw għad naraw ippubblikati.

MYSTERIUM CONJUNCTIONIS

TA' V. J. GALEA

Imtaqqal b'imhabbet dib Gubbio
u l-agħsafari
u x-xemx,
imkarkar minn imhabbtu hemm fl-gholi
terraq għal fuq il-Varna.

Waham qabdu hemm fuq
biex mill-art jinqata'
u jinghaqad ma' Mhabbtu.

Fuq sitt igwienah imwieżna,
minn hamest eghjun tgelgel in-nirien,
Imhabbtu mis-sema bdiet niezla,
f'dija li dawlet il-hoqien.

Mill-art irtafa' r-Raheb,
minn hamest eghjun itaj'ar in-nirien,
f'telfa ta' hena twahhad ma' Mhabbtu
u dam hekk għal bosta żmien.

Lehhet il-berqa u damdmet ir-ragħda mad-dwar
u habbru li ż-żwieg bejn Kristu u r-Raheb kien sar.

L-ISKRITTURA MQADDSA U D-"DIVINA COMMEDIA" TA' DANTE ALIGHIERI

Ta' LAWRENCE R. SCHIAVONE

Dawk il-kittieba li f'dawn l-aħhar mija u hamsin sena tkellmu mid-*Divina Commedia* ta' Dante Alighieri, meta ġew biex isemmu l-ispirtu li minnu l-gharef poeta seta' ġie mnebbah biex jikteb l-opra tiegħu tal-ghageb, mhux dejjem taw kif kien jixraq importanza li sehem li kellha l-Iskrittura Mqaddsa fil-holma poetika ta' dak li d-dinja kollha sa minn snin kbar tqies bħala "divin poeta". Hafna minnhom dehrilhom li Dante kien fassal ix-xogħol kbir tiegħu fuq dak ta' kittieba pagani, l-aktar fuq Virgilju, li lejha kellu qima kbira u li lilu għażel bħala gwida tiegħu biex johorgu mill-bosk tad-dnub u jwasslu, wara vjagg ta' biza' u niket, fl-infern u ta' sogħba fil-purgatorju, sal-quċcata tal-Genna ta' l-Art. Ahna ma rridux b'xi mod in-naqqsu d-dejn li Dante kellu lejn il-kittieba klassiċi, l-aktar f'dik li hija sengħa tal-kitba u sbuħija letterarja; irridu biss insostnu li wisq akbar huwa s-sehem li kellha l-Bibbja fid-*Divina Commedia*, mhux biss imhabba s-sugġett għoli u religjuż magħżul mill-poeta, imma wkoll imhabba l-eżempji meħudin mill-Iskrittura li bihom inqada Dante biex iwasslilna t-tagħlima tiegħu li biex naslu għand Alla jentieg qabel kollox li naraw il-kruha tad-dnub, nindmu minn htijietna, u nimxu fit-triq tas-sewwa.

Nistghu nġhidu bla tlaqliq li l-istorja tal-bniedem u t-tagħlim t'Alla li l-Iskrittura Mqaddsa tqegħdilna quddiemna nsibuh fl-opra kbira ta' Dante mhux biss bħala tiżjin li jsebbah u jkabbar il-poezija tiegħu, imma qabel u fuq kollox sustanza u sisien ta' dawk il-veritajiet li l-poeta żgur kien tgħallem fi tfulitu u li wara, imsaħhin mill-esperjenza qarsa ta' l-eżilju, ried iħallilna. Alla huwa t-triq, is-sewwa u l-hajja; fl-imhabba tiegħu lejha ried jibghat lil Ibnu biex jehlisna mill-madmad tad-dnub, imma biex naslu għandu wriena li jehtieg li ahna nimxu fuq it-tagħlim tiegħu kif insibuh fil-Kotba Mqaddsa u taht it-tmexxija tal-Knisja ta' Kristu. Wara li Beatrice tfehem lil Dante kif m'għandna qatt nonqsu mill-wegħda li naghmlu 'l Alla tispicċa b'dawn il-kelmiet li għalina l-insara għandhom tifsira kbira: